رویش روان شناسی، سال۱۵، شماره ۸، شماره پیاپی ۱۲۵، آبان ۱۴۰۵
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),15(8), 2026

نقش اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی در بدریخت انگاری بدن: یک مرور نظام‌مند و فراتحلیل

The Role of Internet and Social Media Addiction in Body Dysmorphic Disorder: A Systematic Review and Meta-Analysis

مهشید صالحی لنجی
گروه روان شناسی بالینی، دانشکده علوم پزشکی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.
انیس خوش لهجه صدق (نویسنده مسئول)
استادیار، گروه روانشناسی بالینی و سلامت، دانشکده علوم پزشکی، علوم پزشکی قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.
حسین مظفر سعادتی
گروه علوم پایه پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران، و مرکز تحقیقات فیزیولوژی کاربردی، دانشکده پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

Mahshid Salehi Lenji
Department of Clinical Psychology, Faculty of Medical Sciences, QoMS.C., Islamic Azad University, Qom, Iran.
Anis Khoshlahjeh Sedgh *
Assistant Professor, Department of Clinical and Health Psychology, Faculty of Medical Sciences, QoMS.C., Islamic Azad University, Qom, Iran. Dr.aniskhoshlahjehsedgh@iau.ac.ir
Hossein Mozafar Saadati
Department of Basic Medical Sciences, QoMS.C., Islamic Azad University, Qom, Iran, & Applied Physiology Research Center, QoMS.C., Islamic Azad University, Qom, Iran.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه میان اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی با اختلال بدریخت‌انگاری بدن به صورت مرور نظام‌مند و فراتحلیل انجام شد. جامعه آماری شامل مطالعات علمی منتشرشده در بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۵ بود که از طریق جستجوی هدفمند در پایگاه‌های پاب‌مد، اسکوپوس، ایرانداک و مگیران شناسایی شدند. پس از حذف موارد تکراری و اعمال ملاک‌های گزینش بر اساس الگوی پریزما، در نهایت ۱۵ مطالعه واجد شرایط وارد فراتحلیل شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از مدل اثرات تصادفی انجام گرفت و اندازه اثرهای گزارش‌شده در بازه ۰/۰۶۸ تا ۰/۶۶۳ قرار داشت. اندازه اثر ترکیبی در مدل اثرات تصادفی برابر با ۰/۳۲۳ به‌دست آمد که از نظر آماری معنادار بود (p<۰/۰۵). نتایج آزمون‌های سوگیری انتشار، شامل نمودار قیفی، آزمون همبستگی رتبه‌ای بگ و مزمودار و آزمون رگرسیونی ایگر، نشان داد که شواهد معناداری از سوگیری انتشار در مطالعات وجود ندارد. یافته‌ها بیانگر آن است که استفاده افراطی و نادرست از رسانه‌های اجتماعی با افزایش بدریخت‌انگاری بدن رابطه‌ای مثبت و معنادار دارد و این ارتباط به‌ویژه در زنان جوان، تحت تأثیر فشارهای اجتماعی، فرهنگی و مقایسه اجتماعی، برجسته‌تر است. بر این اساس، نتایج پژوهش بر ضرورت طراحی و اجرای برنامه‌های پیشگیرانه، آموزش سواد رسانه‌ای و به‌کارگیری مداخلات شناختی-رفتاری به منظور کاهش پیامدهای منفی رسانه‌های اجتماعی بر تصویر بدن و سلامت روان تأکید دارد.

واژه‌های کلیدی: *اعتیاد به اینترنت، رسانه‌های اجتماعی، بدریخت‌انگاری بدن، مرور نظام‌مند، فراتحلیل.*

Abstract

The present study aimed to examine the relationship between internet addiction and social media use with body dysmorphic disorder through a systematic review and meta-analysis. The study population consisted of scientific articles published between 2010 and 2025, which were identified through a targeted search of PubMed, Scopus, IranDoc, and Magiran databases. After removing duplicate records and applying the selection criteria based on the PRISMA guidelines, a total of 15 eligible studies were included in the meta-analysis. Data were analyzed using a random-effects model, and the reported effect sizes ranged from 0.068 to 0.663. The pooled effect size in the random-effects model was 0.323, which was statistically significant ($p < 0.05$). Publication bias was assessed using funnel plots, the Begg and Mazumdar rank correlation test, and Egger's regression test, and the results indicated no significant evidence of publication bias. The findings demonstrate a positive and significant association between excessive and maladaptive use of social media and increased body dysmorphic symptoms, with this relationship being more pronounced among young women due to social and cultural pressures and social comparison processes. Accordingly, the results underscore the necessity of designing and implementing preventive interventions, media literacy education, and cognitive-behavioral interventions to mitigate the negative effects of social media on body image and mental health.

Keywords: *Internet Addiction, Social Media, Body Dysmorphic Disorder, Systematic Review, Meta-Analysis.*

نوع مقاله: مروری سیستماتیک | **دریافت:** بهمن ۱۴۰۴ | **پذیرش:** اسفند ۱۴۰۴ | **ویرایش نهایی:** آبان ۱۴۰۵

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

مقدمه

بدریخت‌انگاری بدن[1] یکی از اختلالات مهم و ناتوان‌کننده در حیطه سلامت روان است که با اشتغال ذهنی افراطی نسبت به نقص‌های ادراک‌شده یا بسیار خفیف در ظاهر جسمانی مشخص می‌شود (راک[2] و همکاران، ۲۰۲۴). این اشتغال ذهنی اغلب با رفتارهای تکراری همچون وارسی مداوم در آینه، مقایسه مکرر ظاهر خود با دیگران، جست‌وجوی اطمینان‌طلبانه، پنهان‌سازی نقص‌های ادراک‌شده و در مواردی اجتناب اجتماعی همراه است (ویلر و استاینمن[3]، ۲۰۲۵). افراد مبتلا به بدریخت‌انگاری بدن معمولاً شدت بالایی از پریشانی روان‌شناختی را تجربه می‌کنند و این وضعیت می‌تواند به اختلال معنادار در عملکرد تحصیلی، شغلی و بین‌فردی منجر شود (کربس[4] و همکاران، ۲۰۲۴). این اختلال غالباً با سایر مشکلات روان‌شناختی نظیر افسردگی، اضطراب، اختلال وسواس فکری-عملی، افکار خودکشی و کاهش کیفیت زندگی همایند می‌شود (ادیسون[5] و همکاران، ۲۰۲۴). بدریخت‌انگاری بدن در تلاقی عوامل زیستی، روان‌شناختی و اجتماعی شکل می‌گیرد (تاه[6] و همکاران، ۲۰۲۵). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که سوگیری‌های شناختی خاص، از جمله توجه انتخابی به نقص‌های ظاهری، تفسیرهای منفی از بازخوردهای اجتماعی و معیارهای کمال‌گرایانه درباره زیبایی، نقش مهمی در تداوم این اختلال دارند (بوعلی[7] و همکاران، ۲۰۲۴). افزون بر این، مشکلات تنظیم هیجان، شرم بدنی، خودآگاهی افراطی و حساسیت بین‌فردی بالا از جمله مؤلفه‌هایی هستند که در مدل‌های تبیینی بدریخت‌انگاری بدن به‌طور مکرر مورد تأکید قرار گرفته‌اند (تامسون و تامپسون[8]، ۲۰۲۴).

با این حال، این عوامل فردی همواره در بسترهای اجتماعی و فرهنگی خاصی فعال می‌شوند که یکی از برجسته‌ترین آن‌ها در دنیای معاصر، فضای دیجیتال و رسانه‌های نوین است. در دهه‌های اخیر، گسترش سریع اینترنت و شبکه‌های اجتماعی، شیوه تعامل افراد با خود، بدن و دیگران را به‌طور بنیادین دگرگون کرده است (آتک[9] و همکاران، ۲۰۲۴). اینترنت و رسانه‌های اجتماعی نه‌تنها به‌عنوان ابزارهای ارتباطی و اطلاعاتی عمل می‌کنند، بلکه به بستری برای بازنمایی هویت، مقایسه اجتماعی و کسب تأیید اجتماعی بدل شده‌اند. در این فضا، تصاویر بدن‌های ایده‌آل، هنجارهای زیبایی اغراق‌آمیز و محتوای دست‌کاری‌شده به‌صورت مداوم در معرض دید کاربران قرار می‌گیرد (بونفانتی[10] و همکاران، ۲۰۲۵). مواجهه مکرر با چنین محتواهایی می‌تواند استانداردهای غیرواقع‌بینانه‌ای از زیبایی را تقویت کرده و نارضایتی از تصویر بدن را تشدید کند (انگلن[11] و همکاران، ۲۰۲۰). در کنار مزایا و کارکردهای مثبت اینترنت و رسانه‌های اجتماعی، شواهد فزاینده‌ای نشان می‌دهد که استفاده افراطی و کنترل‌نشده از این فضاها می‌تواند به شکل‌گیری نوعی وابستگی یا اعتیاد رفتاری منجر شود (ژائو[12] و همکاران، ۲۰۲۲). اعتیاد به اینترنت[13] و رسانه‌های اجتماعی[14] معمولاً با ویژگی‌هایی نظیر اشتغال ذهنی، از دست دادن کنترل بر میزان استفاده، تحمل، نشانه‌های ترک روان‌شناختی و تداوم استفاده علی‌رغم پیامدهای منفی تعریف می‌شود (مام شریفی و همکاران، ۱۳۹۹). این الگوی مصرف مشکل‌زا با طیفی از پیامدهای منفی روان‌شناختی، از جمله افزایش اضطراب، افسردگی، تنهایی، کاهش عزت‌نفس و اختلال در تصویر بدن همراه دانسته شده است. افراد مبتلا به نگرانی‌های شدید درباره ظاهر ممکن است برای جست‌وجوی اطمینان، مقایسه خود با دیگران یا اصلاح ادراک خود از بدن، زمان بیشتری را در شبکه‌های اجتماعی سپری کنند (لوپز[15] و همکاران، ۲۰۲۲). از سوی دیگر، ماهیت تصویری و مقایسه‌برانگیز این رسانه‌ها می‌تواند به‌عنوان یک عامل تشدیدکننده، اشتغال ذهنی با ظاهر و نارضایتی بدنی را افزایش دهد. الگوریتم‌های پلتفرم‌های اجتماعی نیز با برجسته‌سازی محتوای مبتنی بر زیبایی و ظاهر، چرخه‌ای از مقایسه اجتماعی و خودارزیابی منفی را تقویت می‌کنند (کاستلانوس سیلوا و استینز[16]، ۲۰۲۳). استفاده منفعلانه از شبکه‌های اجتماعی و مشاهده تصاویر دیگران بدون تعامل فعال، بیشتر با نارضایتی از بدن و علائم بدریخت‌انگاری مرتبط دانسته شده است. همچنین دنبال‌کردن حساب‌هایی

1 B/body dysmorphic disorder
2 Rück
3 Wheeler & Steinman
4 Krebs
5 Addison
6 Toh
7 Buali
8 Thomson & Thompson
9 Ateq
10 Bonfanti
11 Engeln
12 Zhao
13 Internet addiction
14 social media addiction
15 Lopes
16 Castellanos Silva & Steins

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

که بر زیبایی ایده‌آل، تناسب اندام افراطی یا جراحی‌های زیبایی تأکید دارند، می‌تواند حساسیت افراد نسبت به نقص‌های ادراک‌شده را افزایش دهد (رابرتز و دیوید[1]، ۲۰۲۳). افراد دارای وابستگی شدید به اینترنت ممکن است به دلیل کاهش تعاملات واقعی و افزایش تعاملات مجازی، بیشتر در معرض مقایسه‌های غیرواقع‌بینانه قرار گیرند (لی[2] و همکاران، ۲۰۲۴). علاوه بر این، استفاده افراطی از اینترنت می‌تواند با اختلال در تنظیم هیجان، افزایش نشخوار فکری و کاهش خودکارآمدی همراه باشد؛ عواملی که همگی در مدل‌های شناختی–رفتاری بدریخت‌انگاری بدن نقش کلیدی دارند. در این چارچوب، اینترنت نه‌تنها یک محیط محرک، بلکه ابزاری برای اجتناب هیجانی و تداوم چرخه‌های ناسازگارانه شناختی تلقی می‌شود (جیویا[3] و همکاران، ۲۰۲۱).

در مجموع، با توجه به شیوع روزافزون استفاده افراطی از اینترنت و رسانه‌های اجتماعی و افزایش نگرانی‌ها درباره پیامدهای روان‌شناختی آن، بررسی نظام‌مند رابطه این پدیده‌ها با بدریخت‌انگاری بدن نه‌تنها از نظر علمی ضروری است، بلکه از منظر اجتماعی و بالینی نیز اهمیت بسزایی دارد. با وجود افزایش قابل توجه پژوهش‌ها در زمینه تصویر بدن، رسانه‌های اجتماعی و سلامت روان، یافته‌های موجود درباره رابطه اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی با بدریخت‌انگاری بدن پراکنده و گاه متناقض‌اند. برخی مطالعات از ارتباط قوی و معنادار میان این متغیرها گزارش داده‌اند، در حالی که برخی دیگر به روابط ضعیف یا وابسته به شرایط خاص اشاره کرده‌اند. تفاوت در تعاریف مفهومی، ابزارهای اندازه‌گیری، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌ها و طراحی‌های پژوهشی از جمله عواملی هستند که مقایسه و تفسیر نتایج را دشوار می‌سازند. در چنین شرایطی، انجام مرورهای نظام‌مند و فراتحلیل‌ها اهمیت ویژه‌ای می‌یابد. مرور نظام‌مند با گردآوری و ارزیابی انتقادی مطالعات موجود، امکان ارائه تصویری جامع و منسجم از شواهد پژوهشی را فراهم می‌کند. فراتحلیل نیز با ترکیب کمی نتایج مطالعات مستقل، قدرت آماری بالاتری ایجاد کرده و برآورد دقیق‌تری از اندازه اثر روابط مورد بررسی ارائه می‌دهد. با توجه به رشد سریع پژوهش‌ها در حوزه رسانه‌های دیجیتال و سلامت روان، به‌روزرسانی شواهد و یکپارچه‌سازی نتایج به‌منظور دستیابی به جمع‌بندی معتبر و قابل اتکا ضروری به نظر می‌رسد. خلأ پژوهشی اصلی در این حوزه، فقدان جمع‌بندی جامع و مبتنی بر شواهد کمی درباره نقش اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی در بدریخت‌انگاری بدن است. بسیاری از مطالعات به‌صورت مقطعی انجام شده‌اند و تمرکز آن‌ها بیشتر بر نارضایتی از بدن بوده است تا تشخیص یا علائم بالینی بدریخت‌انگاری بدن. افزون بر این، تفاوت‌های فرهنگی، سنی و جنسیتی کمتر به‌صورت نظام‌مند مورد بررسی قرار گرفته‌اند و نقش ابعاد مختلف اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی به‌طور تفکیک‌شده تحلیل نشده است. این کاستی‌ها ضرورت انجام پژوهشی جامع را که بتواند این ابعاد را به‌صورت یکپارچه بررسی کند، برجسته می‌سازد. این مطالعه می‌کوشد با شناسایی، ارزیابی و تلفیق نتایج پژوهش‌های پیشین، به این پرسش پاسخ دهد که آیا و تا چه اندازه اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی با بدریخت‌انگاری بدن مرتبط است و کدام ابعاد این اعتیاد نقش برجسته‌تری در این رابطه ایفا می‌کنند. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر بررسی نقش اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی در بدریخت‌انگاری بدن از طریق یک مرور نظام‌مند و فراتحلیل بود.

روش

روش پژوهش حاضر از نوع مرور نظام‌مند و فراتحلیل بود. مرور نظام‌مند با هدف گردآوری، ارزیابی و تلفیق مطالعات تجربی مرتبط با موضوع پژوهش انجام شد و فراتحلیل به‌عنوان بخش آماری آن، به محاسبه اندازه اثر رابطه میان اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی با بدریخت‌انگاری بدن پرداخت. این روش امکان ارائه تصویری جامع از یافته‌های موجود و بررسی میزان همگرایی یا ناهمگرایی نتایج مطالعات را فراهم ساخت. جامعه پژوهش شامل مطالعات اولیه علمی منتشر شده در زمینه رابطه میان استفاده افراطی از اینترنت یا رسانه‌های اجتماعی و بدریخت‌انگاری بدن در بازه زمانی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۵ بود. در این پژوهش، جستجوی مقالات به‌صورت هدفمند و نظام‌مند در چهار پایگاه داده معتبر انجام شد: PubMed، Scopus، ایرانداک و مگ‌ایران. کلیدواژه‌های انگلیسی شامل "Internet Addiction"، "Social Media Addiction"، "Body Dysmorphic Disorder"، "Body Image Disfunctions" و ترکیبات Boolean مانند AND و OR برای ترکیب آن‌ها بودند. کلیدواژه‌های فارسی شامل «اعتیاد به اینترنت»، «اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی»،

1 Roberts & David
2 Li
3 Gioia

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

«بدریخت‌انگاری بدن» و «تصویر بدنی» بودند و جستجو محدود به مقالات منتشرشده در بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۵ شد. در جریان جستجوی اولیه، تعداد مقالات به‌دست‌آمده از هر پایگاه به ترتیب شامل ۱۴۳۱ مقاله از PubMed، ۲۰۵ مقاله از Scopus، ۲۷۹ مقاله از ایرانداک و ۱۶۴ مقاله از مگ‌ایران بود که مجموعاً ۲۰۷۹ مقاله اولیه شناسایی شد. پس از حذف مقالات تکراری و ارزیابی معیارهای ورود و خروج، ۱۵ مطالعه واجد شرایط برای تحلیل‌های مرور نظام‌مند و فراتحلیل باقی ماند. معیارهای ورود شامل مطالعات کمی با طراحی همبستگی، رگرسیون یا مدل‌سازی معادلات ساختاری؛ استفاده از ابزارهای روان‌سنجی معتبر برای سنجش اعتیاد به اینترنت (مانند IAT و SMUQ) و بدریخت‌انگاری بدن (مانند BDDQ و DCQ)؛ گزارش داده‌های آماری قابل استفاده در فراتحلیل شامل ضریب همبستگی، اندازه اثر، میانگین و انحراف معیار؛ و انتشار مقاله در مجلات علمی معتبر و داوری‌شده بودند. معیارهای خروج شامل مطالعات کیفی، نظری یا مروری فاقد داده‌های کمی؛ پژوهش‌هایی که از ابزارهای نامعتبر یا فاقد گزارش ویژگی‌های روان‌سنجی استفاده کرده‌اند؛ مطالعاتی که اطلاعات آماری لازم برای تحلیل را ارائه نداده‌اند؛ و پژوهش‌های تکراری یا دارای سوگیری آشکار در روش‌شناسی، بودند. در نهایت، بر اساس ملاک‌های گزینش، ۲۰۷۹ مقاله اولیه شناسایی شد که از این میان، در نهایت ۱۵ مطالعه وارد فرایند فراتحلیل گردید (شکل ۱).

شکل ۱. فلوچارت روند جستجو و ورود مطالعات به پژوهش

در شکل ۱ (فلوچارت)، فرایند شناسایی، غربالگری و انتخاب مطالعات به‌طور دقیق نشان داده شده است. مطابق این فلوچارت، جستجوی اولیه ۲۰۷۹ رکورد از پایگاه‌های داده استخراج شد. پس از حذف ۲۱۸ رکورد تکراری، ۱۸۶۱ رکورد منحصربه‌فرد برای غربالگری عناوین و چکیده باقی ماند. در مرحله غربالگری، ۱۷۹۹ رکورد حذف شدند که دلایل حذف شامل عدم مرتبط بودن با موضوع پژوهش، نوع مقاله غیرکمی (مانند مقالات مروری یا نظری)، عدم استفاده از ابزارهای روان‌سنجی معتبر، یا عدم گزارش داده‌های کمی قابل استفاده برای فراتحلیل بود. از ۶۲ مقاله با متن کامل ارزیابی شده، ۴۷ مقاله به دلیل یکی یا ترکیبی از موارد زیر حذف شدند: خارج بودن از بازه سنی

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

مورد نظر، مرتبط نبودن با هدف مطالعه، عدم دسترسی به متن کامل، نبودن به زبان انگلیسی یا فارسی، تمرکز صرف بر بررسی شیوع‌شناسی، تکراری بودن پژوهش و غیرژورنالی و فاقد داوری علمی بودن. در نهایت، ۱۵ مطالعه واجد شرایط برای ورود به فراتحلیل شناسایی و استفاده شدند. این روش امکان ترکیب آماری داده‌های کمی و برآورد یک اندازه اثر کلی با استفاده از مدل اثرات تصادفی (Random-Effects Model) و نرم‌افزار CMA را فراهم کرد و ناهمگنی بین مطالعات، از جمله تفاوت در ویژگی‌های جمعیت و روش‌های پژوهشی، به‌طور مناسب در تحلیل در نظر گرفته شد.

یافته ها

یافته‌های حاصل از این مرور سیستماتیک بر اساس ۱۵ مطالعه منتشرشده گزارش شد که در جدول شماره ۱، بر اساس نام نویسنده، سال انتشار، طراحی مطالعه، حجم نمونه، کشور محل انجام پژوهش و نوع تحلیل ارائه شده است. مطالعات در این جدول به ترتیب سال انتشار مرتب شده‌اند تا روند پژوهش‌ها و نتایج مرتبط با اهداف مطالعه به‌وضوح مشخص شود.

جدول ۱. جدول نهایی مقالات استخراج شده

ردیف	عنوان	نویسنده	سال	طراحی مطالعه	حجم نمونه	نوع تحلیل
۱	رابطه اختلال خودزشت‌انگاری با اعتیاد به اینترنت و احساس تنهایی در میان نوجوانان دختر شهر تهران	فرشباف دوستار و معتمدی	۱۳۹۴	مقطعی	۱۵۰	همبستگی پیرسون و رگرسیون همزمان
۲	شیوع و عوامل تعیین‌کننده اختلال بدریخت‌انگاری بدن در میان کاربران جوان رسانه‌های اجتماعی: یک مطالعه مقطعی	السیدان[1] و همکاران	۲۰۲۰	مقطعی (برخط، اینترنتی)	۱۰۱۰	میزان شیوع و مقایسه بین گروه‌ها
۳	رابطه شدت استفاده از اینستاگرام با گرایش به اختلال بدریخت‌انگاری بدن در دانشجویان دختر	سوستانی و اریانی[2]	۲۰۲۲	مقطعی - همبستگی	۵۳۹	همبستگی اسپیرمن
۴	فشار رسانه‌های اجتماعی و گرایش به اختلال بدریخت‌انگاری بدن در زنان: نقش میانجی‌گر کمال‌گرایی	سولیستیو[3] و همکاران	۲۰۲۲	مقطعی	۳۸۵	مدل‌سازی معادلات ساختاری (ضرایب مسیر و شاخص‌های برازش)
۵	ارتباط ناگویی هیجانی با اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی: بررسی نقش نشانه‌های بدریخت‌انگاری، تداخل علائم و عزت‌نفس با کنترل سن و جنسیت	گوری و توپیتو[4]	۲۰۲۳	مقطعی	۴۳۷	ضرایب همبستگی و ضرایب رگرسیون استانداردشده
۶	نقش پایگاه‌های هویت، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران	احمدپور و زینالی	۱۴۰۳	توصیفی - همبستگی	۳۲۰	ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه
۷	پیش‌بینی بدریخت‌انگاری بدن بر اساس اعتیاد به اینترنت و احساس تنهایی در دانشجویان پزشکی غرب مازندران	رحیمی و رحیم‌آقایی	۱۴۰۳	توصیفی - همبستگی	۱۹۰	رگرسیون چندگانه و ضریب تعیین
۸	ارتباط استانداردهای زیبایی شکل‌گرفته توسط رسانه‌های اجتماعی با بدریخت‌انگاری بدن در دانشجویان پزشکی مصر	عبدالعزیز[5] و همکاران	۲۰۲۴	مقطعی	۴۱۲	ضریب همبستگی و رگرسیون چندگانه

1 Alsaidan
2 Susanti & Eriyanihv
3 Sulistyo
4 Gori & Topino
5 Abdelaziz

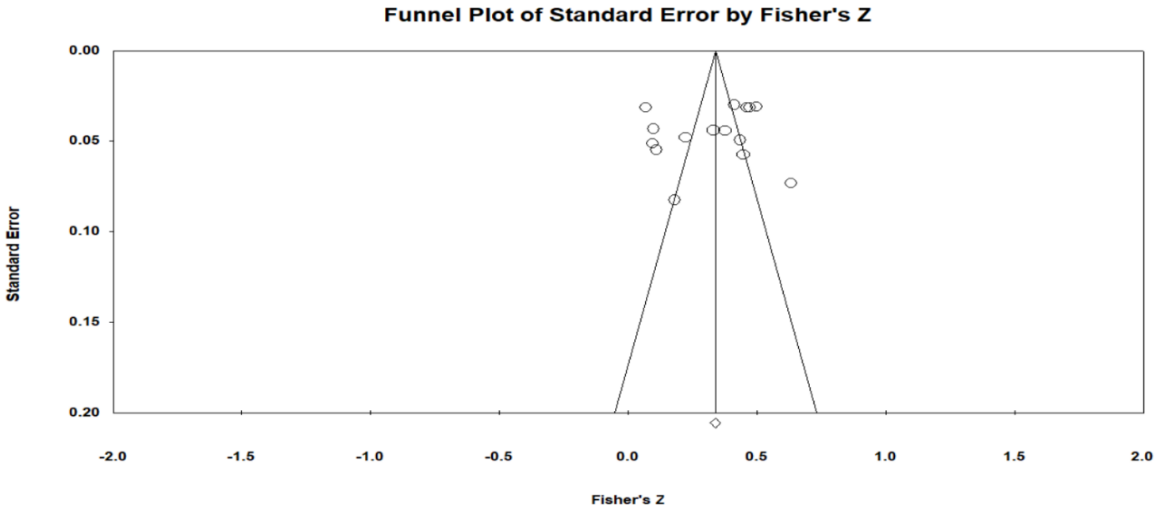
[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

۹	ارتباط استفاده از رسانه‌های اجتماعی با شکل‌گیری اختلال بدریخت‌انگاری بدن و نگرش نسبت به جراحی‌های زیبایی: یک پیمایش ملی	آتک و همکاران	۲۰۲۴	مقطعی	۱۴۸۳	ضریب همبستگی و نسبت شانس
۱۰	بررسی اثرات رسانه‌های اجتماعی بر اختلال بدریخت‌انگاری بدن در میان شهروندان بحرین: یک مطالعه مقطعی	بوعلی و همکاران	۲۰۲۴	مقطعی	۵۱۴	ضریب همبستگی و رگرسیون
۱۱	اختلال بدریخت‌انگاری بدن در میان زنان لبنانی: یک مطالعه مقطعی	برجوی و چاهین[1]	۲۰۲۴	مقطعی	۱۰۴۸	نسبت شانس تعدیل‌شده
۱۲	اثر میانجی افسردگی در رابطه بین استفاده مسئله‌مند از رسانه‌های اجتماعی و نگرانی‌های بدریخت‌انگاری بدن در نوجوانان	ال هایک[2] و همکاران	۲۰۲۵	مقطعی	۳۳۶	همبستگی، تفاوت میانگین و اثرات مستقیم و غیرمستقیم
۱۳	ارتباط بین نشانه‌های بدریخت‌انگاری بدن و میزان استفاده از رسانه‌های اجتماعی: مقایسه بین‌نسلی	لوسورلی[3] و همکاران	۲۰۲۵	مقطعی	۱۰۱۳	نسبت شانس در رگرسیون لجستیک چندمتغیره
۱۴	پیش‌بینی غربالگری مثبت اختلال بدریخت‌انگاری بدن و علاقه به جراحی زیبایی بر اساس ترجیح پلتفرم رسانه اجتماعی	وی[4] و همکاران	۲۰۲۵	مقطعی - پیمایشی	۱۰۱۳	رگرسیون لجستیک و نسبت شانس
۱۵	ارتباط محتوای رسانه‌های اجتماعی با محوریت عضلانی بودن و بدریخت‌انگاری عضلانی در پسران و مردان	گانسون[5] و همکاران	۲۰۲۵	مقطعی	۱۵۵۳	ضریب همبستگی و مدل رگرسیون

در ادامه و برای بررسی احتمال سوگیری انتشار در مطالعات واردشده به فراتحلیل، از ترکیبی از روش‌های گرافیکی و آماری استفاده شد. در مرحله نخست، نمودار قیفی ترسیم گردید تا به‌صورت بصری تقارن توزیع اندازه اثرها ارزیابی شود. سپس، آزمون همبستگی رتبه‌ای بگ و مزمودار[6] به کار گرفته شد تا با استفاده از ضریب همبستگی کندال تاو بین اندازه اثر و خطای استاندارد، احتمال وجود سوگیری انتشار بررسی گردد. علاوه بر این، آزمون رگرسیون ایگر[7] نیز برای سنجش دقیق‌تر انحراف از تقارن نمودار قیفی اجرا شد. برای ارزیابی پایداری نتایج، آماره «Fail-safe N» نیز مورد استفاده قرار گرفت. این مجموعه آزمون‌ها و شاخص‌ها امکان ارزیابی جامع و چندبعدی از وجود یا عدم وجود سوگیری انتشار در نتایج فراتحلیل را فراهم کرد.

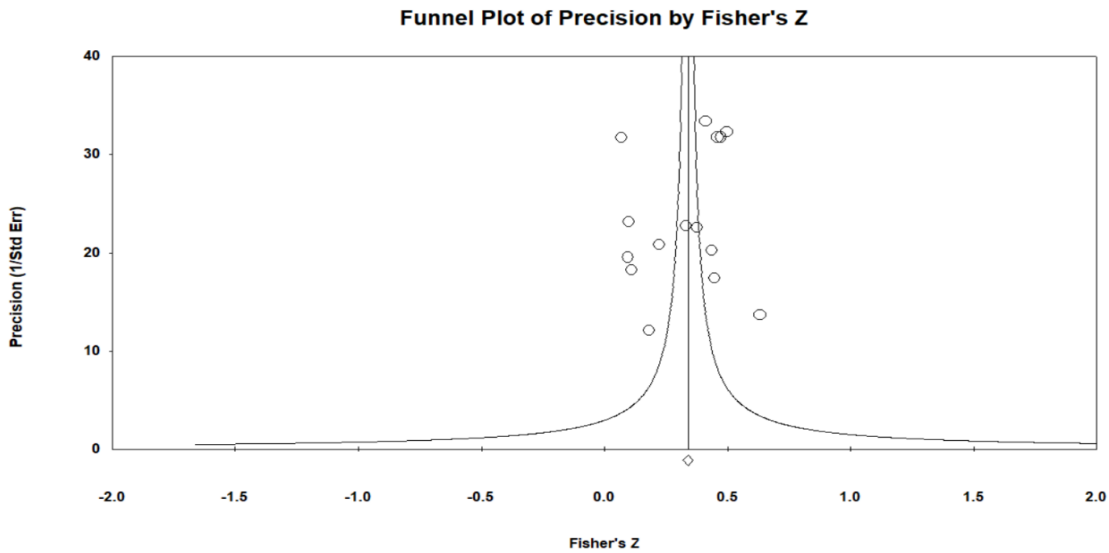
1 Berjaoui & Chahine
2 El Hayek
3 Losorelli
4 Wei
5 Ganson
6 Begg & Mazumdar Rank Correlation Test
7 Egger's Regression Test

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

شکل ۲. نمودار قیفی اندازه اثر مطالعات مورد بررسی بر اساس خطای استاندارد

نتایج نمودار قیفی در شکل ۲ نشان می‌دهد که نمای کلی اندازه اثرها قابل قبول است و سوگیری قابل توجهی در مطالعات مشاهده نمی‌شود. به عبارت دیگر، نمودار نسبتاً متقارن بوده و اندازه اثرهای پرت یا افراطی در آن دیده نمی‌شود؛ به‌گونه‌ای که تمام اندازه اثرها در بازه صفر تا ۲ قرار دارند.

شکل ۳. نمودار اندازه اثر مورد بررسی براساس دقت استاندارد

نتایج نمودار قیفی در شکل ۳ نشان می‌دهد که نمای کلی اندازه اثرها قابل قبول است و سوگیری قابل توجهی در مطالعات مشاهده نمی‌شود. به عبارت دیگر، نمودار نسبتاً متقارن بوده و اندازه اثرهای پرت یا افراطی در آن دیده نمی‌شود؛ به‌گونه‌ای که تمام اندازه اثرها در بازه صفر تا ۲ قرار دارند. برای اطمینان بیشتر از عدم وجود سوگیری انتشار، مقادیر مختلف آماره Classic Fail-safe N Test نیز بررسی شد که نتایج آن در جدول ۲ ارائه گردیده است.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

جدول ۲. نتیجه chassic fail n test جهت بررسی سوگیری انتشار در پژوهش

آماره	Z مطالعات مشاهده شده	p مطالعات مشاهده شده	مقدار آلفا	تعداد مطالعه لازم برای p>alpha
مقادیر	۲۹/۹۴۵	۰/۰۰۱	۰/۰۵	۳۴۸۷

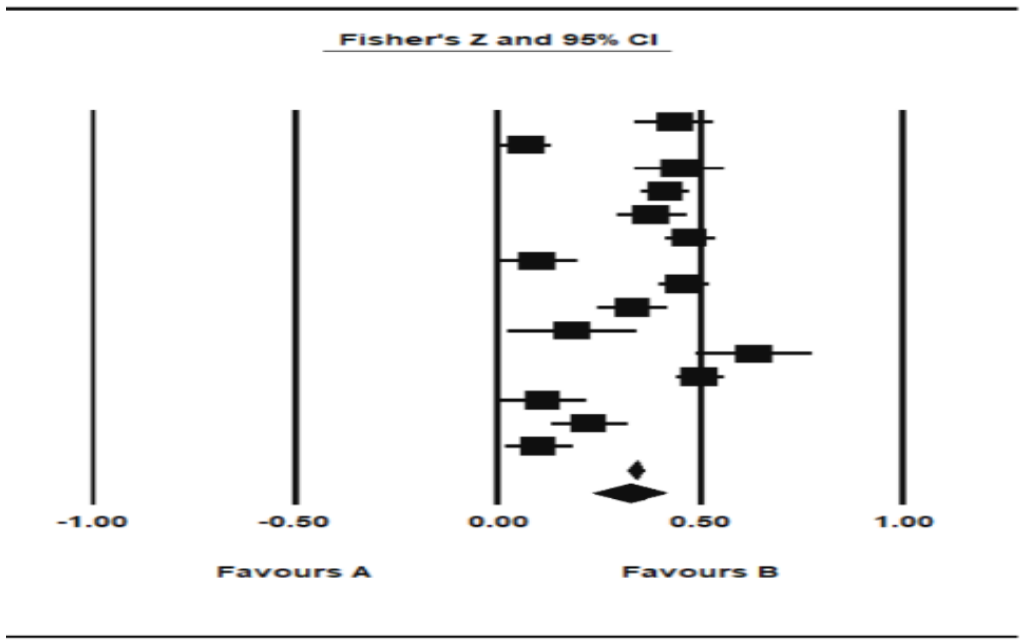
نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که برای از بین رفتن سطح معناداری به‌دست‌آمده در پژوهش (رسیدن به سطح معنی‌داری آلفا)، نیاز به بررسی ۳۴۸۷ مطالعه دیگر وجود دارد، که این امر نشان می‌دهد سوگیری انتشار در مطالعات واردشده مشاهده نمی‌شود. به عبارت دیگر، پس از اضافه شدن این تعداد مطالعه، اندازه اثرهای برآورد شده غیرمعنادار خواهند شد. برای اطمینان بیشتر، بررسی سوگیری انتشار با استفاده از آزمون همبستگی رتبه‌ای Begg and Mazumdar انجام شد. مقدار تائو کندال برابر ۰/۱۷۱ برآورد شد که با سطح معنی‌داری ۰/۱۸۶ (تک‌دامنه) و ۰/۳۷۳ (دو دامنه)، فرض صفر مبنی بر تقارن نمودار و عدم وجود سوگیری تایید شد. همچنین برای بررسی دقیق‌تر، از آزمون Egger استفاده گردید. مقدار آماره این آزمون برابر ۲/۷۹۸ برآورد شد که با سطح معنی‌داری ۰/۲۴۲(تک‌دامنه) و ۰/۴۸۵(دو دامنه)، بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که شواهد قوی برای وجود سوگیری انتشار در این مطالعات مشاهده نمی‌شود. در ادامه، اندازه اثرهای محاسبه‌شده برای مطالعات مورد بررسی گزارش شده است. جدول ۳، اثرات مطالعات منفرد در فراتحلیل را نشان می‌دهد.

جدول ۳. جدول اثرات مطالعات منفرد در فراتحلیل

	Z فیشر	خطای استاندارد	واریانس	حد پایین	حد بالا	مقدارZ	مقدارP
عبدالعزیز و همکاران (۲۰۲۴)	۰/۴۳۶	۰/۰۴۹	۰/۰۰۲	۰/۳۳۹	۰/۵۳۳	۸/۸۱۰	۰/۰۰۰
السیدان و همکاران (۲۰۲۰)	۰/۰۶۸	۰/۰۳۲	۰/۰۰۱	۰/۰۰۶	۰/۱۳۰	۲/۱۶۱	۰/۰۳۱
گانسون و همکاران (۲۰۲۵)	۰/۴۴۸	۰/۵۷۰	۰/۰۰۳	۰/۳۳۵	۰/۵۶۰	۷/۸۰۶	۰/۰۰۰
آتک و همکاران (۲۰۲۴)	۰/۴۱۲	۰/۰۳۰	۰/۰۰۱	۰/۳۵۳	۰/۴۷۱	۱۳/۷۴۵	۰/۰۰۰
بوعلی و همکاران (۲۰۲۴)	۰/۳۷۷	۰/۰۴۴	۰/۰۰۲	۰/۲۹۰	۰/۴۶۴	۸/۵۲۰	۰/۰۰۰
لوسورلی و همکاران (۲۰۲۵)	۰/۴۷۲	۰/۰۳۱	۰/۰۰۱	۰/۴۱۱	۰/۵۳۴	۱۵/۰۰۸	۰/۰۰۰
سولیستیو و همکاران (۲۰۲۲)	۰/۹۵	۰/۰۵۱	۰/۰۰۳	-۰/۰۰۵	۰/۱۹۶	۱/۸۶۲	۰/۰۶۳
وی و همکاران (۲۰۲۵)	۰/۴۶۰	۰/۰۳۱	۰/۰۰۱	۰/۳۹۸	۰/۵۲۲	۱۴/۶۱۶	۰/۰۰۰
احمدپور و زینالی (۱۴۰۳)	۰/۳۳۲	۰/۰۴۴	۰/۰۰۲	۰/۲۴۵	۰/۴۱۸	۷/۵۴۱	۰/۰۰۰
فرشباف دوستار و معتمدی (۱۳۹۴)	۰/۱۸۲	۰/۰۸۲	۰/۰۰۷	۰/۰۲۰	۰/۳۴۴	۲/۲۰۶	۰/۰۲۷
رحیمی و رحیم‌آقایی (۱۴۰۳)	۰/۶۳۳	۰/۰۷۳	۰/۰۰۵	۰/۴۹۰	۰/۷۷۶	۸/۶۵۴	۰/۰۰۰
برجوی و چاهین (۲۰۲۴)	۰/۴۹۷	۰/۰۳۱	۰/۰۰۱	۰/۴۳۷	۰/۵۵۸	۱۶/۰۷۶	۰/۰۰۰
ال هایک و همکاران (۲۰۲۵)	۰/۱۱۰	۰/۰۵۵	۰/۰۰۳	۰/۰۰۳	۰/۲۱۸	۲/۰۱۵	۰/۰۴۴
گوری و توپیتو (۲۰۲۳)	۰/۲۲۴	۰/۰۴۸	۰/۰۰۲	۰/۱۳۰	۰/۳۱۸	۴/۶۵۹	۰/۰۰۰
سوستانی و اریانی (۲۰۲۲)	۰/۹۹	۰/۰۴۳	۰/۰۰۲	۰/۰۱۵	۰/۱۸۴	۲/۳۰۰	۰/۰۲۱
اثر ثابت	۰/۳۳۹	۰/۰۱۱	۰/۰۰۰	۰/۳۱۹	۰/۳۶۰	۳۲/۰۹۲	۰/۰۰۰
اثر تصادفی	۰/۳۲۳	۰/۰۴۵	۰/۰۰۲	۰/۲۳۵	۰/۴۱۲	۷/۱۷۸	۰/۰۰۰

این جدول، نتایج متاآنالیز هر مطالعه فردی را نشان می‌دهد و شامل مقادیر Z فیشر، خطای استاندارد، واریانس، حد پایین و حد بالا فاصله اطمینان ۹۵٪، مقدار Z و مقدار P برای هر مطالعه و همچنین اثر تجمعی ثابت و تصادفی است. این اطلاعات برای ارزیابی قدرت و اهمیت آماری روابط بررسی شده در مطالعات مختلف و محاسبه اثر کلی در مدل‌های متاآنالیز استفاده می‌شود. شکل ۴، نمودار جنگلی مطالعات واردشده به فراتحلیل را نشان می‌دهد. همان‌طور که در جدول ۳ نیز نشان داده شده، اندازه اثر ترکیبی مدل اثرات تصادفی برابر با ۰/۳۲۳ به‌دست آمده است (p<۰/۰۵). بزرگ‌ترین اندازه اثر معنی‌دار مربوط به مطالعه رحیمی با مقدار ۰/۶۳۳ و کوچک‌ترین اندازه اثر مربوط به مطالعه السیدان با مقدار ۰/۰۶۸ بود.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

شکل ۴. نمودار اندازه اثر مطالعات مورد بررسی

همان‌طور که در جدول ۳ و شکل ۴ قابل مشاهده است، اندازه اثرهای مطالعات مختلف برآورد شده‌اند و توزیع آن‌ها بین ۰/۰۶۸ تا ۰/۶۶۳ قرار دارد. در این مطالعه، اندازه اثر یک مطالعه معنی‌دار نبود (p>۰/۰۵). نکته مهم این است که تمرکز اصلی بر اندازه اثر ترکیبی است که با استفاده از مدل‌های اثرات ثابت و تصادفی محاسبه شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی در بدریخت‌انگاری بدن از طریق یک مرور نظام‌مند و فراتحلیل بود. نتایج فراتحلیل نشان داد که اعتیاد به اینترنت و استفاده افراطی از رسانه‌های اجتماعی عامل مهمی در ایجاد بدریخت‌انگاری بدن است، با اثرگذاری برجسته‌تر در زنان که تحت فشارهای اجتماعی و فرهنگی قرار دارند. بررسی یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که نتایج این پژوهش با مطالعات بونفانتی و همکاران، (۲۰۲۵)؛ آتک و همکاران (۲۰۲۴)؛ لی و همکاران (۲۰۲۴)؛ کاستلانوس سیلوا و استینز (۲۰۲۳) و لوپز و همکاران (۲۰۲۲) همسو است. این مطالعات نشان دادند که اعتیاد به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی با بهم‌ریختگی تصویر بدنی مرتبط بوده و استفاده از شبکه‌های اجتماعی ارتباط ویژه‌ای با نشانه‌های بدریخت‌انگاری دارد. در تبیین یافته‌های این پژوهش می‌توان اذعان داشت که یکی از مهم‌ترین دلایل این ارتباط، فشارهای اجتماعی و فرهنگی بر ظاهر زنان است. رسانه‌های اجتماعی اغلب تصاویر ایدئال‌سازی‌شده از زیبایی و بدن ارائه می‌دهند که باعث افزایش مقایسه اجتماعی و نارضایتی از تصویر بدن در زنان می‌شود. این مقایسه‌ها نه تنها نگرش فرد نسبت به بدن خود را تحت تأثیر قرار می‌دهند، بلکه ممکن است منجر به رفتارهای اصلاحی و حتی اختلالات روانی شوند (رابرتز و دیوید، ۲۰۲۳). از سویی دیگر استفاده مکرر و طولانی‌مدت از رسانه‌های اجتماعی می‌تواند به تقویت توجه انتخابی به نقص‌های بدنی و افزایش حساسیت نسبت به بازخوردهای اجتماعی منجر شود. افرادی که بیشتر در معرض محتواهای ایدئال قرار دارند، به‌طور ناخودآگاه ویژگی‌های خود را با آن استانداردها مقایسه می‌کنند و احتمال بروز بدریخت‌انگاری بدن افزایش می‌یابد. همچنین مقایسه اجتماعی و خودارزیابی منفی از جمله عواملی هستند که شدت رابطه بین استفاده از شبکه‌های اجتماعی و بدریخت‌انگاری بدن را افزایش می‌دهند (انگلن و همکاران، ۲۰۲۰). به علاوه، فقدان مهارت‌های مقابله‌ای و حمایت اجتماعی ناکافی می‌تواند اثرات منفی رسانه‌ها را تشدید کند. به همین دلیل، مشاهده شد که اثرگذاری این ارتباط در زنان برجسته‌تر است، چرا که فشارهای اجتماعی و فرهنگی در جوامع آنلاین به شکل مستقیم بر نگرش و ادراک آنان نسبت به بدن تأثیر می‌گذارد. رسانه‌های اجتماعی به‌عنوان فضایی برای استانداردسازی زیبایی و

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

تقویت انتظارات غیرواقعی عمل می‌کنند. این فضاها موجب می‌شوند کاربران، به‌ویژه جوانان، معیارهای غیرواقعی برای زیبایی بدن اتخاذ کنند و این معیارها به‌صورت مداوم بر رفتار و تصویر بدن آنان اثر می‌گذارند. در نتیجه، افراد بیشتر در معرض اضطراب و عدم رضایت از بدن خود قرار می‌گیرند. همچنین، زنان نسبت به محتوای ظاهری و ایدئال‌سازی‌شده حساسیت بیشتری دارند و فشار اجتماعی برای رعایت استانداردهای زیبایی بیشتر بر آنان اعمال می‌شود، در حالی که مردان ممکن است از طریق مقایسه بدنی در پلتفرم‌های مرتبط با تناسب اندام و عضله‌سازی تحت تأثیر قرار گیرند، اما شدت اثر کمتری نسبت به زنان مشاهده می‌شود. این تفاوت جنسیتی نیز با یافته‌های پژوهش‌های قبلی همخوانی دارد و نشان می‌دهد که فشارهای فرهنگی و اجتماعی، به همراه عوامل روانشناختی فردی، شدت اثر رسانه‌های اجتماعی بر تصویر بدن را تعیین می‌کنند (گانسون و همکاران، ۲۰۲۵). در نهایت، این یافته‌ها نشان می‌دهند که نه تنها استفاده از رسانه‌های اجتماعی، بلکه نحوه و میزان تعامل با محتوا، زمینه‌های اجتماعی و مهارت‌های فردی در بروز بدریخت‌انگاری بدن نقش مهمی دارند. به عبارت دیگر، رسانه‌ها به تنهایی علت بدریخت‌انگاری نیستند، بلکه محیط، مقایسه اجتماعی، فشارهای فرهنگی و مهارت‌های مقابله‌ای فرد، همگی در این رابطه اثرگذار هستند (عبدالعزیز و همکاران، ۲۰۲۴).

به طور کلی، یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که استفاده افراطی از اینترنت و رسانه‌های اجتماعی عامل مهمی در بدریخت‌انگاری بدن است و اثرگذاری آن در زنان جوان بیشتر است. نتایج همچنین تأکید می‌کنند که سوگیری انتشار در مطالعات واردشده مشاهده نمی‌شود و اندازه اثرهای ترکیبی معتبر هستند. بر اساس این یافته‌ها، طراحی و اجرای برنامه‌های پیشگیری و آموزش دیجیتال، به ویژه برای جوانان، اهمیت دارد و می‌تواند به کاهش اختلالات تصویر بدنی کمک کند. همچنین، سیاست‌گذاران سلامت روان می‌توانند با ایجاد برنامه‌های حمایتی و آموزشی در مدارس و دانشگاه‌ها وضعیت سلامت روانی جامعه را بهبود دهند. این پژوهش با محدودیت‌هایی همراه بوده است که باید در تفسیر نتایج مدنظر قرار گیرد. از جمله، تمرکز بر مطالعات فارسی و انگلیسی و عدم بررسی مقالات پیش از سال ۲۰۱۰ ممکن است داده‌های مرتبطی را از دست داده باشد. همچنین، کمبود مطالعات در زمینه عوامل فرهنگی، جغرافیایی و سایر متغیرهای تعدیل‌کننده، محدودیت دیگری محسوب می‌شود. علاوه بر این، روابط غیرخطی میان استفاده از رسانه‌ها و بدریخت‌انگاری بدن نیازمند بررسی بیشتر در تحقیقات آتی است. برای پژوهش‌های آینده پیشنهاد می‌شود دامنه زبانی مطالعات گسترش یابد و مقالات پیش از سال ۲۰۱۰ و تأثیر عوامل فرهنگی، جغرافیایی و متغیرهای تعدیل‌کننده بررسی شوند. از منظر کاربردی، اجرای برنامه‌های سواد رسانه‌ای ویژه زنان جوان، ادغام ماژول‌های مقابله با تصاویر تحریف‌شده در درمان‌های شناختی-رفتاری، ارزیابی استفاده مردان از پلتفرم‌های آنلاین و طراحی برنامه‌های ورزشی آفلاین و کمپین‌های آگاهی‌بخشی مردانه می‌تواند به کاهش تأثیرات منفی رسانه‌ها بر تصویر بدن کمک کند.

منابع

احمدپور، ف؛ و زینالی، ع. (۱۴۰۳). نقش پایگاه‌های هویت، شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی در علائم بدریخت‌انگاری بدن در دختران. *روان‌شناسی بالینی: نوآوری‌ها در پژوهش و عمل*، ۱۶(۴)، ۸۳-۹۶. https://doi.org/10.22075/jcp.2024.35669.3024

رحیمی، ف؛ و رحیم آقایی، ف. (۱۴۰۳). پیش بینی بدریخت انگاری بر اساس اعتیاد به اینترنت و احساس تنهایی در دانشجویان پزشکی غرب مازندران. *فصلنامه علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران*، ۳۴ (۴)، ۴۵۵-۴۵۰. http://tmuj.iautmu.ac.ir/article-1-2200-fa.html

فرشباف دوستار، س؛ و معتمدی، ع. (۱۳۹۴). رابطه اختلال خودزشت انگاری با اعتیاد اینترنتی و احساس تنهایی در میان نوجوانان دختر شهر تهران، *نشریه پژوهش های روان شناسی اجتماعی*، ۴(۱۶)، ۳۷. https://www.socialpsychology.ir/article_121838.html

مام شریفی، پ؛ اکبری بجندی، ن؛ و اسدی، ن. (۱۳۹۹). تدوین مدل پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس کیفیت زندگی و رضایت از زندگی: نقش واسطه‌ای راهبردهای مقابله با استرس. *مجله علوم روانشناختی*، ۱۹ (۸۹)، ۵۴۱-۵۵۱. https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.17357462.1399.19.89.11.5

Abdelaziz, M. N., Moustafa, A. R., Azzam, H., Bshar, A. M., Ismail, I. S., & Elhadidy, O. Y. (2025). Association between beauty standards shaped by social media and body dysmorphia among Egyptian medical students. *Scientific Reports*, *15*(1), 12976. https://www.nature.com/articles/s41598-025-95617-3

Addison, M., James, A., Borschmann, R., Costa, M., Jassi, A., & Krebs, G. (2024). Suicidal thoughts and behaviours in body dysmorphic disorder: Prevalence and correlates in a sample of mental health service users in the UK. *Journal of affective disorders*, *361*, 515–521. https://doi.org/10.1016/j.jad.2024.05.145

Alsaidan, M. S., Altayar, N. S., Alshmmari, S. H., Alshammari, M. M., Alqahtani, F. T., & Mohajer, K. A. (2020). The prevalence and determinants of body dysmorphic disorder among young social media users: A cross-sectional study. *Dermatology reports*, *12*(3), 8774. https://doi.org/10.4081/dr.2020.8774

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

Ateq, K., Alhajji, M., & Alhusseini, N. (2024). The association between use of social media and the development of body dysmorphic disorder and attitudes toward cosmetic surgeries: a national survey. *Frontiers in public health*, *12*, 1324092. https://doi.org/10.3389/fpubh.2024.1324092

Berjaoui, A., & Chahine, B. (2024). Body dysmorphic disorder among Lebanese females: A cross-sectional study. *Journal of cosmetic dermatology*, *23*(2), 591–599. https://doi.org/10.1111/jocd.16003

Bonfanti, R. C., Melchiori, F., Teti, A., Albano, G., Raffard, S., Rodgers, R., & Lo Coco, G. (2025). The association between social comparison in social media, body image concerns and eating disorder symptoms: A systematic review and meta-analysis. *Body image*, *52*, 101841. https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2024.101841

Buali, F., Ahmed, J., & Jahrami, H. (2024). Exploring the effects of social media on body dysmorphic disorder among citizens of Bahrain: a cross-sectional study. *BMC psychology*, *12*(1), 614. https://doi.org/10.1186/s40359-024-02101-0

Castellanos Silva, R., & Steins, G. (2023). Social media and body dissatisfaction in young adults: An experimental investigation of the effects of different image content and influencing constructs. *Frontiers in psychology*, *14*, 1037932. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1037932

El Hayek, S., Obeid, S., Kazan, R., Hallit, S., Fekih-Romdhane, F., & Haddad, G. (2025). Mediating effect of depression between problematic social media use and body dysmorphic concerns in adolescents. *Discover mental health*, *5*(1), 47. https://doi.org/10.1007/s44192-025-00176-8

Engeln, R., Loach, R., Imundo, M. N., & Zola, A. (2020). Compared to Facebook, Instagram use causes more appearance comparison and lower body satisfaction in college women. *Body image*, *34*, 38–45. https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2020.04.007

Krebs, G., Rautio, D., Fernández de la Cruz, L., Hartmann, A. S., Jassi, A., Martin, A., Stringaris, A., & Mataix-Cols, D. (2024). Practitioner Review: Assessment and treatment of body dysmorphic disorder in young people. *Journal of child psychology and psychiatry, and allied disciplines*, *65*(8), 1119–1131. https://doi.org/10.1111/jcpp.13984

Ganson, K. T., Testa, A., Rodgers, R. F., & Nagata, J. M. (2025). Associations between muscularity-oriented social media content and muscle dysmorphia among boys and men. *Body image*, *53*, 101903. https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2025.101903

Gioia, F., Rega, V., & Boursier, V. (2021). Problematic Internet Use and Emotional Dysregulation Among Young People: A Literature Review. *Clinical neuropsychiatry*, *18*(1), 41–54. https://doi.org/10.36131/cnfioritieditore20210104

Gori, A., & Topino, E. (2023). The Association between Alexithymia and Social Media Addiction: Exploring the Role of Dysmorphic Symptoms, Symptoms Interference, and Self-Esteem, Controlling for Age and Gender. *Journal of personalized medicine*, *13*(1), 152. https://doi.org/10.3390/jpm13010152

Li, S., Chen, X., Liu, L., & Sun, C. (2024). The relationship between social withdrawal and problematic social media use in Chinese college students: a chain mediation of alexithymia and negative body image. *BMC psychology*, *12*(1), 246. https://doi.org/10.1186/s40359-024-01755-0

Lopes, L. S., Valentini, J. P., Monteiro, T. H., Costacurta, M. C. F., Soares, L. O. N., Telfar-Barnard, L., & Nunes, P. V. (2022). Problematic Social Media Use and Its Relationship with Depression or Anxiety: A Systematic Review. *Cyberpsychology, behavior and social networking*, *25*(11), 691–702. https://doi.org/10.1089/cyber.2021.0300

Losorelli, S., Kandathil, C. K., Saltychev, M., Wei, E. X., Rossi-Meyer, M. K., & Most, S. P. (2025). Association Between Symptoms of Body Dysmorphia and Social Media Usage: A Cross-Generational Comparison. *Facial plastic surgery & aesthetic medicine*, *27*(6), 483–490. https://doi.org/10.1089/fpsam.2024.0230

Roberts, J. A., & David, M. E. (2023). On the outside looking in: Social media intensity, social connection, and user well-being: The moderating role of passive social media use. *Canadian Journal of Behavioural Science / Revue canadienne des sciences du comportement*, *55*(3), 240–252. https://doi.org/10.1037/cbs0000323

Rück, C., Mataix-Cols, D., Feusner, J. D., Shavitt, R. G., Veale, D., Krebs, G., & Fernández de la Cruz, L. (2024). Body dysmorphic disorder. *Nature reviews. Disease primers*, *10*(1), 92. https://doi.org/10.1038/s41572-024-00577-z

Sulistyo, P. T. S., Sukamto, M. E., & Ibrahim, N. (2022). Social media pressure and the body dysmorphic disorder tendency in women: The mediating role of perfectionism. *Psikohumaniora: Jurnal Penelitian Psikologi*, *7*(2), 137-152. https://doi.org/10.21580/pjpp.v7i2.10637

Susanti, R. D., & Eriyani, T. (2022). Relationship between the Intensity of Instagram Utilisation and the Tendency of Body Dysmorphic Disorder in Female Students. *Malaysian Journal of Medicine & Health Sciences*, *18*. http://doi.org/10.1080/15401383.2025.2577439

Thomson, K., & Thompson, A. R. (2024). The experiences of individuals with body dysmorphic disorder: A systematic review and thematic synthesis of qualitative research. *Body image*, *50*, 101727. https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2024.101727

Toh, E. Q., Liau, M. Y. Q., Suendermann, O., Bewley, A., & Choi, E. C. (2025). Updating theoretical frameworks in body dysmorphic disorder: A systematic review and meta-analysis. *JAAD international*, *20*, 41–50. https://doi.org/10.1016/j.jdin.2024.12.005

Wei, E. X., Kandathil, C. K., Saltychev, M., Losorelli, S., Rossi-Meyer, M., & Most, S. P. (2025). Social Media Platform Preference Predicts Positive Body Dysmorphic Disorder Screening and Interest in Cosmetic Surgery. *Facial plastic surgery & aesthetic medicine*, 10.1089/fpsam.2025.0040. Advance online publication. https://doi.org/10.1089/fpsam.2025.0040

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]

Wheeler, G. L., & Steinman, S. A. (2025). Emotion recognition in generalized anxiety disorder, panic disorder, body dysmorphic disorder, skin picking disorder, trichotillomania, and posttraumatic stress disorder: a systematic review. *Frontiers in psychology*, *16*, 1486765. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1486765

Zhao, J., Jia, T., Wang, X., Xiao, Y., & Wu, X. (2022). Risk Factors Associated With Social Media Addiction: An Exploratory Study. *Frontiers in psychology*, *13*, 837766. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.837766

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-09]